

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 162.

V Ljubljani, v sredo 20. julija 1887.

Letnik XV.

**Vljudno vabilo
k prvemu občnemu zboru
„Tiskovnega društva“ v Ljubljani,
ki bode v dvorani knezoškofijskega semenišča
27. avgusta dopoldne ob 10. uri.**

Načrt obravnav:

1. Pozdrav navzočih in začetek zborovanja.
2. Kratko poročilo o osnovalnem delovanju „Tiskovnega društva“.
3. Branje in beseda o pravilih „Tiskovnega društva“.
4. Nasveti in predlogi posameznih udov.
5. Volitev stalnega odbora, t. j. 14 odbornikov.

Opozorujemo vse prečast. ude, da po pravilih morati dve tretjini odbornikov v Ljubljani stanovati in da nenavzoči smejo tudi po listkih voliti.

Katoličanstvo in narodna politika.

Dan in noč, gora in dolina, suho in mokro: to so Vam reči, katerih dve h krati skupaj na enem in tistem prostoru nikakor niste mogoči. Druga za drugo, eno poleg drugega pač, to je možno; oboje h krati pa nikakor ne. Nekako slično trdijo nemško-liberalci, da katoličanstva ni mogoče pridobiti kot zanesljivega zaveznika v narodni politiki. Seveda, nemškoliberalci si tu mislijo nemškonarodno alias velikonemško ali po domače rečeno prusjansko politiko. Britko se pritožuje ultraradikalno-nemško glasilo „Grazer Tagespost“ v svojem nedeljskem uvodnem članku št. 196 „Katholiken und Clericale“ o nemškokonservativni stranki Graškega „Volksblatta“, češ, sedaj prav za trdno vé, da s klerikalci v političnem oziru nemški politikarji ne morejo skupno postopati, ker se v velikih narodnostnih vprašanjih na-nje ni zanašati. Prijatelji, to so

žalostne besede, če bi bile resnične! Toda, preden še ktero spregovorimo, ozrimo se nekoliko okoli sebe, in prepričajmo se, kaka da so tista „velika narodnostna vprašanja“, v katerih se nemškokonservativci ali po „Tagespoštnem“ izrazu „klerikalci“ nečejo z nemškoliberalci bratiti. Nič novega ne bodete zvedeli, dragi čitatelji, same litanije, ktere ste že slišali sto in stokrat. Saj velikonemško politiko avstrijskih nemškoliberalcev poznate, kaj ne da? Toraj poznate tudi njihova velikonemška vprašanja. Vsa težé na vrhovno gospodarstvo Nemcev v Avstriji, na pestenje drugih narodov, in če bi se to ne dalo doseči — ne z lepo in ne z grdo, potem pa makari tudi na — razpad Avstrije.

Rekli mi bodeste morda, da sem le črnogled; če Vam pa povem, če Vam le nekoliko v spomin pokličem one politične veleizdajske korake, ki so se iz Avstrije v najnovejši preteklosti storili v nemško cesarstvo, če Vas opozorim na navdušene napitnice, s katerimi so se avstrijski velikonemci cesarju Viljemu in njegovi desni roki Bismarku laskali in žalibog brez rudečice povdarjali, da jih do avstrijskega cesarja nič ne veže, kakor samo navidezna pokorščina, ker jih mora — tedaj mi bodeste pa pritrdili, da ne pretiravam. Vidite, to vse je znano tudi stranki, ktero „Volksblatt“ zastopa, in ker je ta stranka slučajno vrlo katoliška, kar pomeni v političnem oziru, vsem narodnostim brez izjeme popolnoma pravična, poleg tega pa tudi še prav posebno verno vdana Avstriji in avstrijski cesarski hiši — to so nota bene lastnosti katoličanov vseh narodnostij — pač ni čuda, da se ne mara bratiti z ljudmi, kateri vse to radikalno z nogami teptajo.

Pravičnosti in ravnopravnosti drugim narodom že načelno ne priznavajo ultra-nemci, ker se ne strinja z njihovim programom, ker je nasproti njihovi pohlepnosti po gospodarstvu. Verne vdanosti do habsburške cesarske rodovine jim pa toliko časa ne moremo priznati, dokler se bodo hodili nemškemu cesarju dobrikat in Bismarka kot svojega izveličarja proslavljati, ob enem pa povdarjati, da za avstrijskega cesarja nimajo drugega, kakor le dolžno pokorščino, o ljubezni niti govora ni! To vse jim je „Volksblatt“ tudi že iz oči v oči povedal in se sedaj nepopisljiva svojati še nekako žaljeno čuti, češ,

kako se drzneš nam kaj takega očitati. Namesto da bi se skušala oprati ter dokazati, da ni res, kar se ji očita gledé velikonemške politike, se repenči nad nemškokonservativci, da so gledé narodnostne politike nezanesljivi, ker se bratijo s celim svetom, s Čehi, Poljaki, s Slovenci, le z liberalnonarodnimi Nemci ne, in tudi kar naravnost pravijo, da se tako dolgo ne bodo nikdar bratili z njimi, dokler velikonemci ne zapusté sedanjih svojih krivih, Avstriji nevarnih potov. Nemškokonservativci imajo pač prav, da ne marajo za pajdaštvo, ktero je že kladivo dvignilo, da razbije avstrijsko monarhijo in njene drobce zvari z Bismarkijo.

Kako najivna je ob enem velikonemška klika „Tagespoština“, očitajoč „Volksblattu“: „Poglejte se vendar, kaki da ste! S Čehi, Poljaki in Slovenci se bratite, in vendar Vam mora tako dobro znano biti, kakor nam („Tagespošti“), da so to vseskozi zavedni narodnjaki, stojéč vsak na svojem stališču, in da je pri njih vsak korak, ki ga napravijo, namenjen na utrditev narodnega stališča. Zakaj se nam odtegujete? Saj tudi mi vse le za nemško narodnost delamo!“ O da, delate že, in to žalibog še preveč, in prav zaradi tega se pošteni nemškokonservativci ne morejo z Vami družiti. Čehi, Poljaki in Slovenci uganjajo res odločno narodno politiko, toda ta njihova narodna politika Avstriji ni nasprotna in ne nevarna, temveč še celó podporna, vtrjevalna. Vaša narodna politika pa Avstriji temelj spodkopuje, Avstrijo ruši, v Avstrijo sovražniku pot pripravlja. Čehi in Slovenci so bili že od nekdanj Avstrijani zvesti in zanesljivi, kakor zlato. Poljaki so nedavno zatrjevali z roko na sreč cesarjeviču Rudolfu, da si ne želé druge domovine, kakor Avstrijo, in ne drugega gospodarja, kakor ga imajo v cesarju Francu Josipu, ker je ravno on bil, ki jim je dal vse pravice, katerih njihovi bratje nimajo ne v Prusiji in ne v Rusiji. S takimi ljudmi je toraj nemškokonservativcem pač lahko postopati, z liberalci jim pa nikdar ne bo mogoče.

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

(Konec.)

Predragi, premili prijatelj!

Kaj pa, ni li država prav delala, da je od cerkve obsojene heretike tako strogo preganjala in celó z ognjem jih vžigovala? Popolnoma prav. Poglejmo li, kaki so bili heretiki 13. stoletja. Valdenci, Albigeni razširjali so kot gnostici ne le nauke protikrščanske, ampak tudi protinaravne: nepokorščino do oblasti cerkvene in svetne, kateri so odrekli kaznilno pravico, zavrgli so prisego, uganjali so po verskih shodih vsaktere ostudnosti, zagovarjali načelno grdo strast, zažigali cerkve, morili duhovne in druge oblastnike. Da, pridigovali so pogin vsem imetnikom in privatnemu posestvu. Bili so, da se poslužim besed nekega učenjaka, socialisti in komunisti tiste dóbe. Napali so zakon, družino in

imetje. Da bi bili zmagali, zapalo bi bilo društvo staremu barbarstvu.

Naj se toraj ne oporeka, da je država bila prekratkovidna in pretesnega srca, da je krivoverce že zaradi samega krivoverstva toliko preganjala. Bilo je to stališče edino pravo. Utemeljilo je je krščanstvo. Le ena je resnica, ta se nam je razodela po Kristusu v katoliški cerkvi. Spoznanje resnice pa nam je dano, da po nji hočemo in celo življenje vredimo, kakor privatno, tako tudi javno. Resnica ne ostane toraj le v razumu kot teoretična, ampak se vedno odnaša na voljo kot praktična; spoznamo, da hočemo. To je tisti imenitni stavek krščanske filozofije, ki je v školastiki in mistiki srednjega veka pognala dve veličastni veji; v združenju obeh obstoji popolnost vse modrosti in človeka najviša dovršenost. Teorija je v krščanstvu neločljivo združena s prakso. Zatoraj pa, kakoršna je teorija ali versko spoznanje, takoršna je prav. Le na podlagi resnice ali prave vere razvijati se more prava pravica in vzrasti blaginja večna in časna narodov; kjer pa resnice ni, kjer je vera kriva, tam se mora dosledno priti do

nenravnega življenja, ki prej ali kasneje tira človeštvo v pogin. Ako so bili tedaj srednjeveški državniki prepričani o resnici, razodeti nam le v katoliški cerkvi, ni se nam čuditi, da so zahtevali, da imajo državljani le katoliško vero javno izpovedati, v svesti si, da vsako tajeje krščanskih načel dovede dosledno državljane in državo ne le v večno, ampak tudi v časno nesrečo.

Se vé, da po reformaciji obveljalo je drugo načelo. Potem, ko so namreč Luter in njegovi privrženci v svojih naukih in v teoriji zatajili vsako avtoriteto, ko so zanikali prostost človeške volje, ko so proglasili vero brez dobrih del za edino zveličavno itd., sprevideli so koj, da taki in drugi nauki se dajo sicer teoretično učiti in sofistično razgovarjati, da se le Rimcem kljubuje, toda Bog varuj v življenje jih uvesti, še deset let bi ne bilo ne državi, ne družini obstati, zamorjena bi bila v kali vsaka čednost. Zatoraj jih je zdrav naravni čut, kterege vkljub zlobni volji v sebi niso mogli zatreti, privedel do srečne nedoslednosti: drugo je učiti in verovati, a drugo je zopet živeti; ločili so toraj vero in

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. julija.

Notranje dežele.

Presviti cesar odpotuje 31. avgusta k vojaškim vajam na Moravskem. Iz Olomuea odpotuje v Nitro. Vnanji častniki vdeležé se najbrž le končnih vaj v Devi.

Na **Češkem** obsojajo mnoge občine in mesta razpor med Mlado- in Staročehi. Ogromna večina občin spozná škodljivo postopanje Mladočehov, ki cepijo češke moči. Iz mnogih krajev dohajajo dr. Riegru in češkemu klubu zaupnice.

V **Številji** je večina prebivalstva slovanska, vendar gospodujejo v deželi liberalni Nemci. Ti možé pa se bojé, da zgubé gospodarstvo. Sklicali so zadnjo nedeljo shod svojih pristašev v Tešinu, da se dogovoré o prihodnjem programu. Poslanca dr. Haase in dr. Demel sta se pridružila antisemitski stranki.

Tržaški namestnik, baron Pretis, je poslal okrajnima glavarstvom v Poreči in Veloskem naredbó, naj preprečita irredentovske nemire in agitacije v dotičnih istrskih okrajih.

Vnanje države.

„Pol. Corr.“ poročá, da so **sv. oče** zdravi in trdni in delajo vsak dan od jutra do mraka. Med tem pa sprejemajo mnogo tujcev.

Nemški cesar biva kot gost na avstrijskih tleh in si išče zdravja v Gasteinu. Kakor že znano, pride tudi naš cesar v Gastein. Posebnega političnega pomena ne bo imel ta shod dveh cesarjev.

Iz Škadra se poročá, da je **črnogorsko-turška** mejna komisija zopet ustavila svoje delo. Črnogorci so neki zahtevali nekatere pašnike, katerih jim turška vlada noče odstopiti. Turki se bojé, da se jim ustavijo Albanci. Turški zastopniki so se vrnili v Škader.

Z Dunaja se poročá, da je **bolgarska** deputacija še na Dunaji, kjer si ogleduje vojaške zavode in druge znamenitosti. — Kako se reši bolgarsko vprašanje? O tem sodijo časniki različno. Eni upajo, da se bo Rusija vdala in vsaj molčé potrdila novega kneza. Drugi trdijo, da se Bolgari ne bodo več ozirali na Berolinsko pogodbo, marveč proglasili svojo deželo kot neodvisno. Tretji mislijo, da se bo zopet zavleklo bolgarsko vprašanje, in regenti bodo vladali mesto kneza. Mogoče je pa tudi, da ostopijo regenti, in Turčija kot suverenna država imenuje jednega regenta. Ta bi razpustil sebranje in razpisal nove volitve. Ta rešitev vednih homatij je tem verjetnejša, ker je Rusija sama izdelala in nasvetovala tak načrt. — Navdušenje bolgarskega naroda za novega kneza se je hitro ohladilo. Saj tudi ni čudno. Poznal ga ni noben drugi Bolgar, kakor le Stojlov, Kalčev in Grekov, ki so se z njim pred Božičem na Dunaji posvetovali o kandidaturi. Bolgari bodo čakali novega kneza; kako dolgo, kdo vé? Ministerski predsednik dr. Stojlov je rekel nekterim poslancem, ki so ga vprašali o tej zadevi: Bolgari so storili svojo dolžnost, sedaj naj razsodi Evropa. Kako bo Evropa razsodila, je znano po odgovorih, ktere so države poslale sultanu na njegovo okrožnico. O tej turški okrožnici poročá „P. Lloyd“: Ko so zvedeli v Carigradu, da je bolgarsko sebranje izvolilo novega kneza, posvetovali so se ministri s sultanom, kaj naj stori Turčija. Vsi so bili edini, da Turčija lahko potrdi princea Koburskega, vendar mora prej vprašati druge države, kaj bodo storile. Sklenili so, poslati okrožnico v tej zadevi drugim državam. Okrožnica je bila spisana že 11. julija, odposlali pa so jo še le tri dni pozneje, ker je turški zastopnik v Peterburgu naznanil v Carigrad, da Rusija ne potrdi izvolitve. Odgovori držav na to okrožnico so še znani. Angleži in Turki bi potrdili novega kneza; Nemčija, Avstrija in Italija odgovorile so neodločno, ker Rusija noče priznati sklepa bol-

garskih poslancev. Avstrija se drži Berolinske pogodbe. Ako princea potrdijo druge države, storila bo to tudi Avstrija. — O stališči ruske vlade piše njeno glasilo „Nord“: Zadnje dni smo pazljivo zasledovali komedijo v Trnovem. Naravnost rečemo, da nas niso iznenadili bolgarski poslanci s svojim sklepom. Nam se zdé zadnji dogodki v Bolgariji le kot prazna nagajivost. Ruski car je prav storil, da se ogiblje bolgarskega močvirja. Ko bi se Rusija pripravila s peščico bolgarskih klativitezov, omadeževala bi svojo čast. Rusija ni nikoli nameravala prisvojiti si Bogarijo. Vendar je ni oprostila turškega jarma, da jo pripusti tujemu jarmu. Rusija je oprostila Bolgariji in ne more dovoliti, da se Bolgari združijo z ruskimi sovražniki. Sklepi sedanjega sebranja so ničevi. Rusija jih ne potrdi. Ruska vlada bo le tedaj vdeležila se reševanja bolgarskega vprašanja, kedar odstopijo regenti in se izvolijo novi poslanci v sebranje prosto in postavno. S kratka: Dogodki zadnjih tednov niso premenili sklepov ruske vlade in tudi ne bolgarskega vprašanja. Ruski sovražniki so zopet enkrat pokazali svoje sovraštvo, a s tem le pomnožili zmešnjavo.

Ruska vlada je poslala povelje v Varšavo, naj vse dragocenosti v kraljevih gradovih pošljejo v Peterburg. Iz tega sklepajo Poljaki, da se pričné vojska med Nemčijo in Rusijo. Ruski krogi pa zavračajo to mnenje. Prevožnja dragocenosti nima nobenega političnega pomena. Car hoče le zbrati vse zaklade ruske krone. — „Russkij Kuryer“ piše o splošnem evropskem položaju: V francoskih zadevah, v bolgarskem vprašanju in pri egiptski pogodbi ima Nemčija odločilno besedo. Središče sedanje politike je v Berolinu, ker misli postajajo dejanja.

Francoska zbornica je 18. t. m. obravnavala postavni načrt o mobilizaciji za poskušnjo. Poslanec Cavaignac je dokazoval, da je poskušnja nepotrebna in bo stala mnogo denarja. Vojni minister Ferron je zagovarjal predlogo in trdil, da bo poklicanih k vajam le 20.000 mož in 10.000 konj. Zbornica je sklenila nadrobno obravnavo s 394 glasovi proti 131. Zbornica je konečno vsprejela nekoliko predružačeno predlogo s 329 glasovi proti 118. — General Boulanger je poslal časniku „France“ nastopno objavo: „Poslanec Laur mi je naznanil, da ste objavili moje pismo. Znano bi Vam moralo biti, da nimam pravice podpisati.“ — Radikalci so ustanovili odbor, ki ima nalogo, da nadzoruje vlado in desnico. V odboru so senatorji, poslanci, občinski svetovalci in časnikarji. V oklicu, ktere ga objavili v časnikih, tirjajo, naj se francoski narod zopet poprime idej revolucije. Sedanji republikanci so se izneverili revolucijskim idejam. Cerkev naj se loči od države itd. V Franciji ne bodo prej mirovali radikalci, dokler ne izvrše novega prevrata. Gotovo bi več koristili državi, ko bi skrbeli za njeno moč in slavo, da jih zopet ne prehití nemška armada.

Iz **Rima** se poročá, da rogovileži po deželi še vedno razsajajo proti vladi. V Rimu se je zbralo okoli 300 oseb v neki hiši. Po sobi so razobesili Oberdankovo podobo in rudeče zastave. Kričali so proti kralju, vladi in vnanjim državam. V Brisighelli so neznane osebe 18. t. m. nabile na hišnih voglih naslednje oklice: „Prostovoljci skupaj! Mladenci Italije, zberite se v množicah pod zastavo proste Italije. Nikar ne recite, da greste v boj proti prosti deželi v Afriki, marveč za Trst in Trident“. Policija je hitro odstranila oklice.

„Popolo Romano“ popisuje nesrečo, ki se je dogodila v Tauludu pri **Masavi**. Kakor znano, razletel se je v zrak stolp za smodnik. Pri tej priliki so bili ubiti trije domačini. Iz tega sklepajo Italijani, da so hudobneži nalašč zažgali smodnik. Imenovani list tirja, naj vojni minister strogo preišče to zadevo. Italijani hočejo natančno vedeti, kar se godi v Afriki. „Nazione“ piše: Zvedeli smo, da je vojni minister poslal stroge ukaze generalu Saletti v Masavi. General mora preiskati, kdo je zažgal, in strogo kaznovati dotične osebe. Ako so Abisinci v Masavi nevarni italijanskim vojakom, za-

podí naj vse iz mesta. V septembru pošlje vojni minister nekaj vojnih ladij s torpedovkami v Masavo. Te ladije ostanejo tako dolgo v Masavi, da Italijani končajo boj z Abisinci.

Egiptska pogodba je ostala le na papirji, in angleški zastopnik sir Drummond-Wolf je zapustil Carigrad. Zelo pomenljivo pri tej zadevi je to, da je nemški veleposlanik, Radovitz, nagovarjal sultana, naj potrdi pogodbo. Rusi in Francozi so v Carigradu zmagali angleški vpliv. Razmere v Egiptu ostanejo, kakor so bile. Postopanje nemškega veleposlanika pa kaže, da Nemci povsod rujejo proti Francozom. Iz Carigrada se ob enem poročá, da so tudi mahomedanci ugovarjali pogodbi. Ti so očitali turški vladi, da je Angležem odstopila Egipt. Zato se sultan ni odločil za pogodbo.

Izvirni dopisi.

Iz **Čemšenika**, 16. julija. (Sv. birmovanje.) Vsa župnija se je jako razveselila, ko je zvedela po svojem župniku, da bode tudi letos pri nas sv. birma. Veliko se je pripravljalo, da bi, kolikor je le mogoče v teh hribih, dostojno vsprejeli prevzvišena vikšega pastirja. Prva zahvala v tej zadevi pač velja našemu gorečemu gosp. župniku, potem pa tudi vsem drugim, ki so storili, kar je bilo le mogoče v teh okoliščinah. Dné 14. julija proti večeru se peljejo prevzvišeni knez in škof iz Šentgotrta. Na meji blizo vasi Brezija so vihrale zastave na mogočnih mlajih, nad malo vasico Dobrolevo je stal slavolok z napisom: „Velikemu Duhovniku dom treh duhovnikov (namreč: prof. Lazarja, dekana Razborskega, župnika Tomeljna) ponižni poklon in pozdrav.“

Pri Pikelnovem znamenji, kjer je lep kip Matere Božje, je stal zopet slavolok z napisom: „Marija, varuj prevzvišenega pastirja in zvesto v d a n o č e d o“.

Lep slavolok se je odlikoval pri srenjskem svetovalcu g. Valentinu Kolencu z napisom: „Pisrčen pozdrav — Živelii!“

Pred cerkvijo je bil slavolok s škofovskim znakom in napisom: „Blažene stopinje označevalca miru, delilca dobrot“.

Sicer pa je bilo skoraj pri vsaki hiši več mlajev in polno lepih zastav.

Z lepimi banderi je šlo pobožno ljudstvo s šolsko mladino vred do Pikelnovega znamenja na proti prevzvišenemu knezu in škofu, in ob osmih zvečer je bil v krasno okinčani cerkvi sv. blagoslov z Najsvetejšim. Z vikšim pastirjem sta tudi dva visokočastita gospoda dekana počastila našo župnijo: tolikanj ljubljani in zaslužni domači dekan Moravški, gosp. kanonik Toman, še krepki osemdesetletni starček, in prečast. Kamniški dekan, gospod Oblak.

Žalibog, da visokih gostov nismo mogli zvečer zabavati niti z vbranim petjem niti z sladko godbo niti z žarečo bakljado, samo velikanski kresovi so oznanovali dragim sosedom naše veselje o prihodu premilostnega naslednika apostelnov. Zjutraj ob 8. uri se je začela ginljiva slovesnost. Ne bom opisaval vseh prelepih obredov, ker so sploh znani, omeniti hočem le tolikanj ginljivega govora prevzvišenega gospoda kneza in škofa o zadujem obredu škofovskega obiska, da namreč škof s svojimi duhovniki opravi tudi mrtvaško opravilo za pokojne škofove svoje škofije, kakor tudi za duhovne pastirje in za vse rajne župljane iste župnije, ktero takrat obišče. Omenili so vikši pastir žalostno resnico, da so žalibog rajni škofove in dušni pastirji najpopred in najbolj pozabljeni, čeravno si mnogokrat v svojem težavnem poslu zdravje pokvarijo ter prezgodno smrt nakopljejo (kakor v Šentgotrtu gosp. Stupar); da, žalibog celó otroci pozabijo na svoje predrage starše! Vedno naj bi imeli pred očmi štiri posleduje reči, da bi se lože varovali največjega zla na tem svetu, greha. Marija pa, varhinja te cerkve, naj kot mogočna kraljica nebes in zemlje vedno z materno skrbjo varuje žive in pokojne!

Potem je sledilo birmovanje. 249 otrok je bilo potrjenih v sveti veri; lahko bi jih bilo več, a Dolinci nameravajo poslati svoje otroke v bližnje Zagorje. — Počastila sta tudi to lepo slovesnost dva štajarska Slovenca: velečast. gospod duhovni svetovalac, Vranjski župnik in Podtaborski g. kapelan, kakor tudi gospodje iz okolice, da je bilo vseh skupaj 15. Malo pred četrto uro popoldne so nas zapustili prevzvišeni, kakor tudi drugi predragi gostje ter smo zopet ostali sami, kakor žalujoče sirote.

znanost, recimo teorijo od življenja in nravi! Od te protestantske modrosti životari še dandanes Nemčija in malo da ne vsa Evropa. Od tod v novejši dōbi filozofija in šola ločena od življenja! Da, povej mi odkrito, prijatelj, je li kaka ustanova bolj nepraktična, kakor nemške šole, kaka znanost manj rabljiva, kakor nemška, nemška pravim, nekatoliška? In vendar bi morali vsaj mi v 19. stoletji sprevideti, kako napačno, kako pogubno je to načelo za življenje in prav. Ne izpodrivajo že socialisti in komunisti temeljnega državnega in družbinskega reda? Glej, naši državniki se čudom čudijo in zavzemajo, kako je kaj takega mogoče, od kod vsa druhal izhaja, ki ne spoštuje ne le papeža, ampak tudi cesarja ne, tudi sodnika in celó vojaka ne? Kratkovidni, ne vidite, da to izhaja le iz vaše lastne šole, ktero ste katoliški cerkvi, ktero ste krščanstvu odtujili?

Bodi mladina pokorna državni oblasti, potem ko si se po vseučiliših navzela upornega duha; ljubi cesarja, domovino, bodi krepstna, potem ko so ti zatrli vero na prostost volje, potem ko si sli-

šala proslavljati prostozidarje, prekucuhe in zaklete zarotnike državne oblasti in to na podlagi šolskih knjig, ki so od samega ministra cesarjevega potrjene za šolsko rabo! Ta je šola, ta je teorija — znanstvo, ločeno od življenja, od krščanstva! Bi ne bilo bolje, da bi še sedaj stolovali po mestih cerkveni inkvizitorji ter precenjevali časnike in knjige ter zasleplencem oči odpirali, kazaje jim, kje je zapisan kriv nauk, ki ima za čednost, za prav in državo najpogubniše posledke? Da bi državnike opozarjali na grabljive koristolovce, tako zvane pisatelje, ki za vmazan dobiček prodajajo prepričanje, blatijo čednost, kužijo javno mnenje ter narode zorijo za vstaje? Morda bi ne bili doživeli leta 1848., morda bi nam tudi prihodnost tako strašno ne grozila! O srednji vek, kako moder si bil, da si vse to sprevidel!

Pozdravljam Te v duhu

Samotar.

Iz Mozelj-a, 18. julija. („Azienda“.) Kakor znano, je na sv. Vida dan tudi na Kočevskem toča napravila veliko škodo. Bil sem zavaroval svojo poljščino zoper točo pri „Aziendi“; cenilna komisija te banke je mojo škodo dné 20. junija cenila na 116 gl. 77 kr., ter mi to svoto tudi kmalo poslala. „Aziendo“ smem toraj vsem priporočati.

Fr. Andrejak, župnik.

Plovdiv, 11. julija. (Cerkveno življenje med katoliki.) Vem, da Slovenci radi kaj izvedó in berejo ne samo o političnih stvareh, ampak tudi o cerkvenih zadevah. V nekterih celó katoliških državah ne dovoljujejo katolikom, da bi svoje cerkvene obrede očitno izvrševali; tega pa dandanes Turki nikjer ne zabranjujejo, da, še celó oni sami se vdeležujejo katoliških svečanosti, kar so tudi pri nas pokazali na dan presv. Rešnjega Telesa. Naj Vam toraj vsaj kratek opis podam naše telovske svečanosti; a ne čudite se, ako izveste, da je pri nas presv. Rešnjega Telesa procesija še-le popoldne, in ne precej po slovesni sv. maši. Vzrok temu je, ker se telovske procesije vsi misijonarji (vsaj bližnji) apostolskega vikarijata vdeležujejo, da je slovesnost tem večja. — Zjutraj bila je pontifikalna sv. maša, katero so peli prevzvišeni gosp. nadškof o. Robert Menini, (kapucin, rojeni v Dalmaciji), med katero so seminaristi prav izvrstno peli lepo mašo „di Bartolassi“ pod vodstvom č. o. Jeronima, kapucina iz italijanskega Tirola. Popoldne ob 4. uri zbrali so se misijonarji iz bližnje okolice, in potem se je začela procesija, pri kateri so mil. g. nadškof nosili presv. Rešnje Telo, pred katerim so trije angeljčki (otroci belgijskega konzula) potresali dišeče cvetlice, šestdeset belo oblečenih ovenčanih bolgarskih devic nosilo zastave, spremljane od vojaške godbe in med krasnim petjem seminaristov. Procesija je šla iz nadškofovske cerkve po glavnih in bližnjih ulicah mesta, spremljana od avstrijskega, belgijskega in španjolskega konzula (francoski, protektor misijona — in italijanski konzul bili so zakonito zaprečeni — menda na lovu). Pridružila se je množina ljudstva raznih narodov in vér, Bolgari, Grki, Turki, židi, protestanti itd. Tako so se toraj vdeležili te največje katoliške slovesnosti tukaj med neverci in inoverci vsi narodi in vse vere, ki se tukaj nahajajo, posebno pa so pokazali katoliki svojo vero v djanji, kar zmiraj storé in pri vsaki priložnosti. — Po končani telovski procesiji svirala je vojaška godba delj časa na semeniskem dvorišču, med tem, ko je bil pri Nj. Prevzvišenosti splošni sprejem, po katerem se je Vam znani o. Maks v imenu Nj. Prevzvišenosti vojaški godbi zahvalil v bolgarskem jeziku.

Z dovoljenjem Njih Svetosti Leona XIII. slavili smo véceraj praznik sv. slovanskih apostolov Cirila in Metoda prav svečano. Ta praznik bomo zana prejš obhajali drugo nedeljo meseca julija, da se ga morejo vdeležiti tudi tisti Bolgari, ki imajo v tem letnem času veliko opravila na polji. Ob 9. uri zjutraj bila je slovesna pontifikalna sveta maša, pri kateri se je pela sloveča maša od „Mercatante“, kar je bila zares velika naloga, celó predrznost za naše pevce, ali vendar so jo izvrstno izveli s pomočjo g. Žikeša, Čeha, bivšega gledališkega pevea, sedaj tukajšnjega pivovara. Slovesni govor je imel č. o. Ivan, Bolgar. Po pridigi maševala sta na stranskih žrtvenikih dva Slovana: o. Maks v latinskem jeziku, o. Jakob pa v bolgarskem. Popoldne ob 1/2 5. uri bile so pontifikalne péte večernice z blagoslovom, pri katerem so semeniški in gimnazijalni profesorji: o. Maks, o. Lino in o. Jeronim prekrasno peli trospev „Deus tu conversus“, tako, da so verni bili v srečo ginjeni.

Prekrasna bolgarska adresa za sv. očeta, ktera je v umetniškem delu sad truda gg. gimnazijskih profesorjev g. A. Bezenška (štajarskega daleč po svetu znanega in ljubljene Slovence), in g. Markvičke, Čeha, je gotova in fotografirana. Ako kateri „Slovenčevih“ čitateljev želi to krasno, umetno in okusno izdelano adreso fotografirano dobiti, ktero je s povečalom (mikroskopom) možno brati, naj se blagovoli obrniti do o. Maksa Stranjšaka, podravnatelja in profesorja mednarodnega semenišča v Plovdivu; dobi jo za 4 franke v zlatu ali 2 gold. a. v., ktere naj pošlje po poštni nakaznici za inozemstvo pod kratkim naslovom: „Père Max, capucin missionnaire (ali pa „église catholique“) Philippople“. Ako temu znesku tudi za semenišče kaj priloži, bodo se za njega kakor za vse druge dobrotnike navadne molitve opravljale. Podpis in ime zadnje pošte naj je razvidno pisano!

Naše slovstvo.

Pedagogiški letnik.

I. leto. 1887. Vredil Frano Gabršek. Izdalo in založilo „Pedagogičsko društvo“ v Krškem. V Ljubljani, natisnil J. R. Milic. (Str. 251, 8°) — Cena za neude 1 gl. 40 kr., po pošti 5 kr. več, pri društvenem odboru v Krškem.

(Konec.)

Bolj smo bili veseli družega članka v Letniku str. 119 — 133, ki nosi naslov: „Vzroki zasurovelosti med mladino šoli odraslo in sredstva, kakó pomoči tej žalostni prikazni.“ G. Žavski zavrača očitje, da je samo sedanja šola kriva, če npravstvenost propada med mladino. Mi trdimo: ako bi sedanja šola bolj vzgojevala kakor učila, in sicer krščansko vzgojevala, bilo bi gotovo v marsičem boljše med mladino; a edino le sedanje šolo dolžiti, je krivično. G. pisatelj nam razkriva razne vire, iz katerih dohaja spridenost mladine. V vsem mu pritrdimo, tudi katehete ne zagovarjamo, ako res kdo ima tako metodo. Sploh: čvrst spis, vreden resnega premisleka.

V tretjem oddelku knjige nam g. J. Ravnikar v članku „Komenski-Slomšek“ (str. 135—189) opisuje dokaj nadrobno najprej slovanskega velikana na pedagogičkem polji, J. A. Komenskega življenje in trpljenje pa neumorno delovanje za boljšo vzgojo mladine. Kaže nam, da je slavni Komenski res utemeljitelj nazornega podučevanja in da vsa njegova načela še dandanes ravno tako veljajo, kakor pred 200 leti. Temu junaku na šolskem polji stavi g. pisatelj nasproti največjega slovenskega pedagoga Ant. Mart. Slomška, ter mu za 25letnico smrti v tem letniku nekaj spominek stavi s tem, da kratko opiše Slomškovo življenje, obširneje pa njegovo delovanje za šolo in za zboljšanje vzgoje. Slednjič primerja g. pisatelj oba slovanska moža s pedagogično-didaktičnega stališča. Res, v marsičem se kot vzgojitelja-učitelja vjemata Komenski in Slomšek, marsiktera načela podučevanja so ujima ista; posebno važno pa je, da sta oba za smoter pri vzgajanju imela večno izveličanje v Bogu! — Prav zadovoljni smo tudi s tem spisom.

S člankom „Učne olike iz somatologije“ (str. 191 — 102) hoče g. A. Brezovnik pospeševati na višji skupini ljudske šole poduk o človeškem telesu in o njega gojitvi. Res, da je tudi učencu narodne šole treba, o tej zadevi toliko povedati, da mu lastno telo ni tuje in da vé za njega zdravje skrbeti. A previdnosti je treba tu velike, da učitelj ne škoduje tistemu srečo otrokovemu in da ne spodkopa sramožljivosti. Anatomske slike so redko kedaj tako izdelane, da bi se smele rabiti pred učenci ljudske šole.

„Pouk o črtežih“ z 51 pod. (str. 207—231), sestavi Jos. Bezljaj, učitelj risanja na meščanski šoli v Krškem — je nekako nadaljevanje knjižice, koju je g. pisatelj pod istim naslovom že prej izdal. Obsega pa ta spis: a) Posamezne hišne dele; b) najvažnejše določbe iz stavbenega reda za Kranjsko; c) Terminologijo; d) nauk o perspektivi. Zlasti naši zidarji in tesarji bodo v tem sestavku našli dokaj zanimivega, koristnega ali njim celó potrebnega.

Na zadnjem mestu prinaša „letnik“ poročilo o delovanju „Pedagogičkega društva“ v prvem letu svojega obstanka. Sestavi je to zanimivo sporočilo društvu prvonamestnik, marljivi g. Fr. Gabršek. Vsebinska je večinoma že znana iz časnikov. V „vabilu“ obeta nam mlado društvo za prihodnje leto „ukoslovje“ in še družega važnega za izgojo in poduk, ter kliče k pristopu vse slovenske učitelje in druge razumnike. Letnina znaša 1 gl. Tudi mi priporočamo to čvrsto društvo upajoč, da bode na šolskem polji delalo in se gibalo vsikdar na edino pravi, na krščanski podlagi.

Domače novice.

(Obe konferenci družbe sv. Vincencija) v Ljubljani ste imele véceraj, na dan svojega patrona sv. Vincencija Pavlanskega zvečer ob 6. uri svoj navadni občni zbor v sobani „Katoliškega društva“. Po običajnem branji je družbini predsednik mil. prošt g. dr. Anton Jarec govoril navzočim gospodom udom obéh konferenc najprej o delovanju Vincencijeve družbe sploh, potem pa še omenjal, kaj je zlasti Ljubljanska družba storila in vkrenila od zadnjega občnega zborovanja naprej. Zvedeli smo o krasnih

orglah v Marijaniški kapeli, ki so delo Goršičevo ter stanejo z vsem skupaj 1550 gold., da vseskozi zadostujejo; slišali smo o marsičem, kar se v družbini sirotišnici stori za versko-npravno vzgojo dečkov. Na svoje veliko veselje smo izvedeli, kako vrlo gojenci v Marijanišči napredujejo tudi znanstveno. Izmed 47 dečkov domače ali notranje šole s pravico javnosti jih je preteklo šolsko leto izdelalo 20 z odliko, vsi drugi pa dobro; izmed 54 dečkov, mestne šole obiskujočih, je 26 odlikašev pa en sam, ki je nezadostno dovršil šolsko leto. Gimnazijo obiskuje 6 Marijaniških gojencev, izmed katerih sta dva odlikaša. Gotovo izredno dober šolski napredek! Občni zbor izreče svoje priznanje in zahvalo čez vse skrbnim šolskim sestram, ki v splošno zadovoljnost oskrbujejo hišo, neumorno za blagor sirotišča delujočemu preč. g. vodji, pa spretni in marljivi učiteljici notranje šole, gđ. Emi Ravna har, kateri se v znamenje zadovoljnosti podeli izredna nagrada. — Marijanišče toraj lepo napreduje vsestransko, in da toliko storiti more v blagor sirot, za to se mora družbini odbor zraven že imenovanim zahvaliti še tudi gospejnemu odseku pa vsem drugim velikodušnim dobrotnikom sirotišča, katerim Bog obilno povračuj. Zastran razširjenja družbine hiše smo izvedeli, da je gospodarstveno poslopje že skoraj gotovo; z dozidavanjem Marijanišča pa se bo pričelo te dni. Ker je tvarina za stavbo pripravljena, in je zemlja za podzidje že izkopana, bo zidanje tako urno šlo izpod rok, da bo novi del hiše do srede septembra t. l. že pod streho. Stalo bo novo zidanje, po vsem dovršeno, okoli 26.000 gold.

(Poslanec dr. Poklukar) poročal bode prihodnjo nedeljo ob 1/2 4. uri popoldne svojim volilem v Postojni o svojem delovanju v državnem zboru.

(Umrli je) g. Matej Brenca za tuberkulozo. Bil je sodelavec pri „Slov. Narodu“ in pozneje pri „Ljubljanskem Listu“. Deloval je tudi na leposlovnem polji ter pod imenom „Nivalis“ spisal več manjših povesti. Meseca februarja se je vsled bolezni preselil k svojemu bratu, g. župniku pri sv. Gregorji, kjer je predvécerajšnjim umrl. — Preteklo noč ob 1/2 12. uri umrl je v Trstu gosp. Viktor Dolenec, vrednik „Edinosti“, lastnik tiskarne, predsednik del. podpornega društva, starosta „Sokola“, prvomestnik načelnštva Trž. podružnice sv. Cirila in Metoda, podpredsednik političnega društva „Edinost“ itd. po kratki in težki bolezni v 45. letu svoje starosti. Zaradi nalezljive bolezni ni se mogoče vdeležiti pogreba. Naj v miru počiva!

(„Slov. Naroda“) predvécerajšnje število je zaplenilo c. kr. državno pravdnštvo zaradi članka „Z bregov Volge“, v katerem so se opisovale bolgarske zadeve.

(C. kr. generalno ravnateljstvo državnih železnic) je nam poslalo to-le naznanilo: V Lesce-Bled se bodo z dnem 17. julijem do vstetega dné 30. septembra t. l. izdajali vsako nedeljo in praznik v Ljubljani (južni kolodvor) za osebni vlak, ki se odpelje ob 6. uri 35 minut zjutraj, tour- in retour vozni listki po zeló znižanih cenah in sicer 1 gl. 80 kr. za II. razred, 1 gl. 20 kr. za III. razred. Ti tour- in retour vozni listki niso prenesljivi in so veljavni za vožnjo nazaj samo za tisti dan z osebnim vlakom, ki se odpelje ob 8. uri 7 minut zvečer iz Lesce-Bleda. Podaljšanje veljavne dóbe se ne dovoljuje na nijeden način. Za dva otroka pod 10. letom se kupi jeden listek dotičnega razreda; a jeden otrok z odrasčenim more se voziti v II. razredu z voznim listkom II. in III. razreda, v III. razredu pa z listkom II. razreda. Otrok sam more listek III. razreda porabiti za II. in III. razred. — Prosta prtljaga se ne pripušča. Odhod iz Ljubljane (južni kolodvor) ob 6. uri 35 minut. — Prihod v Lesce-Bled ob 8. uri 7 minut zjutraj. — Odhod iz Lesce-Bleda ob 8. uri 7 minut zvečer. — Prihod v Ljubljano (južni kolodvor) ob 9. uri 55 minut zvečer.

(Iz Planine) se nam poroča 19. t. m.: Véceraj tukaj debela toča, hvala Bogu, med dežjem. Velikanski naliv hitro jenjal, škoda ni velika.

(Lep, velik zvon) za farno cerkev sv. Trojice na Goričkem (Spodnje-Štajarsko) bil je danes pri tukajšnjem dvornem zvonarji g. Albertu Samassi z drugimi zvonovi posvečen. Tehta 2979 kilogramov (53 stotov).

(Nove slovenske paralelke.) Kakor poroča „Wr. Allg. Ztg.“, vrše se v naučnem ministerstvu obravnave o novih slovenskih paralelkah na gimnazijah v Celji, Gorici, Mariboru in Pulji. Najprvo se ustanové paralelni razredi v Celji in sicer že prihodnje šolsko leto.

(Veselico) priredijo Mariborski dijaki pod vodstvom gimnazijskih abiturientov dne 21. avgusta t. l. v Šent Jurji ob južni železnici, v gospod Nendlnovi gostilni. Vstopnina za osebo 50 kr. Čisti dohodek je namenjen „društvu sv. Cirila in Metoda“.

(Maribor) si tudi jako prizadeva od leta do leta lepšo vnanost pridobiti. Ravno kar primišljeje mestni zastop, bi li ne bilo dobro vsaj po nekaterih ulicah položiti asfaltni tlak. V prvi vrsti predlagala se je za tak tlak gospodska ulica. Pokazalo se pa je, da posebno dolnji del te ulice ni za tak tlak, ker ulica sama na sebi preveč visi in pa pretežki vozovi po njej vozijo, ki bi tlak prehudo in prehitro zdelali. Tudi Dunajčani so Mariborčanom odsvetovali, da naj ne polagajo ondi takega tlaka, ker svet ni za to. Mestni zastop je res vbogal in bo sedaj za poskušnjo šolske ulice potlakal z asfaltom. Pripoznati moramo, da štajarska mesta res veliko žrtvujejo za svojo zunanjo oziroma javnostno lepo lice, kar jim po drugi strani jako dober sad rodi, kajti tujci z denarjem dobro založeni prihajajo prav radi v take snažne in prijazne kraje in veliko denarja ondi puščajo. V tem oziru bi se Kranjski Slovenci marsikaj naučili od svojih sosedov Štajarcev, zlasti kako je treba za mesta skrbeti, če hočemo, da so taista tujcem všeč, in da jih radi obiskujejo leto za letom.

Razne reči.

— V Budimpešti je letos vseučilišče obiskovalo 1416 katoličanov in 1061 židov. Od leta 1867 do letos je naraslo število obiskovalcev višjih šol pri katoličanih za 19%, pri židih pa za 164%, reci in beri sto štiriinšestdeset odstotkov!

— Princ Ferdinand Koburg, kterega si je bolgarsko sobranje za kneza izvolilo, je katoličan. Oče mu je umrl l. 1881., njegova še živa mati je hči francoskega kralja Ludovika Filipa.

— † Alfred Krupp, znani posestnik največje livarne za topove, umrl je 14. t. m. Rodil se je 26. aprila 1812 v Essenu. Njegov oče je imel v obližji mesta malo kovačnico. Leta 1848 je Alfred Krupp s pomočjo svojih sorodnikov in prijateljev ustanovil v mestu večjo tovarno. Krupp je izdelal nad 13.000 topov od litega jekla. Leta 1860 je bilo v livarni 1764 delavcev, zadnja leta si je okoli 20.000 delavcev pri Kruppu služilo svoj kruh. Leta 1881 se je v Kruppovih tovarnah izdelalo 260.000.000 kg. jekla in kovanega železa. Največji top iz Kruppove livarne tehtal 54.000 kg.

Narodno gospodarstvo.

Vpliv vpijanljivih pijač na naše telo.

Vpijanljive pijače so z današnjim težkim delom že tako v zvezi, da si pri nas delavca brez frakeljna že kar več misliti ne moremo. Trdi se namreč, da utrujenemu delavcu iz frakeljna teče tisti čudator, ki mu poživlja opešane moči in mu drži nekako ravnotežje pri težavnem delu, da ne opeša. Da se vpijanljivim pijačam podtika taka moč, kakoršne v resnici nimajo, zlasti šnops ne, tega je kriva tudi veda sama, ki jim je pred nekaj desetletji tako moč pripisovala, če tudi tedaj še opravičeno. Da vpijanljive pijače dandanes nimajo več hranilne in okrepljajoče moči v sebi, pač pa ravno nasprotno — razdirajočo, utrujevajočo, no, tega ni kriva tista veda, ki je rekla, da vpijanljive pijače človeku opešno moč poživljajo, temveč nova veda — kemija, ko se je združila s sleparijo, kateri vino po kletih raste.

Moleschott je bil eden prvih, ki so popolnoma prepričani trdili, da spadajo alkohol, kava in čaj med tisti živež, ki nam telo v najvišji meri ohranjuje in ga varuje prezgodnjega razpada ter je rekel, da so alkohol, kava in čaj pravi dobrotniki človeštva, ker mu štedijo telo. Kako se je mož silno zmotil, kaže že današnji opešani človeški rod povsod ondi, kjer se brati s frakeljni. Žalostnih prič opešanega človeškega rodu bo pa v sedanjem času še od leta do leta več. Da se ni manjkalo ljudi, ki so Moleschottu to tako verjeli, kakor bi bili reč v sv. pismu brali, je lahko verjeti. Še le Liebig je imel zadosti poguma svetu oči odpreti, reši, da alkohol ohraniti človeškega telesa ni le popolnoma odveč, temveč še celo naravnost škodljiv, če se človek začne z njim zalivati. Ker morda vsak čitatelj ne vé, kaj je alkohol, naj mu v pojasnilo zadostuje, če mu povemo, da naj si pod tem imenom misli vinski cvet. Poznali so ga že Arabci v 12. stoletju in od njih imamo menda tudi ime alkohol. Liebig je toraj prvi rekel, ne da bi se bil bal komu zameriti se: pusti alkohol, ker je strup

tvojem telesu! To se vé, da čistega alkohola nihče ne pije, ker bi ga ne mogel zaradi prehude pekočine, ktera nastane vsled alkoholne lastnosti, da z grozno hlastjo vodo vaše srka. Želodec in sploh naše notranje telo je vedno vlažno, če že ne popolno mokro. Alkohol, tje kaj dospel, potegne vso mokroto naše, s katero se takoj spoji. Od tod nastane žgeča pekočina. Toda pije se alkohol že na polovico ali še več z vodo in drugimi pridevki zmešan pod imenom raznega žganja, piva, ponarejenega vina itd., ki je še vedno alkohol, če prav v manjši množini, ker je bolj razdeljen.

Liebig je rekel dalje: „Če alkohol tudi ne škoduje vselej naravnost človeškemu telesu, mu je vendar poguben zaradi tega, ker mu pobera notranje moči, ktere telo sicer potrebuje za zmagovanje zunanjega dela.“ Gledé hranilne vrednosti alkoholove pravi omenjeni kemik, da jo je v tolikanj moke, kar jo gré konec noža enkrat na ost, zdatno več, kakor pa v petih bokalih današnjega najboljšega piva!

Snops ni drugega, nego mamilo, ob katerem revež pozabi, da je lačen, ter ob enem glavnico (svoje zdravje) povziva, mesto da bi si ga ohranil. Odkar je bil Liebig tako jel učiti, nastopili so vendar nekteri učenjaki, kakor so: profesor Donders, Virhov, Voit, Döbereiner, Baer, Bunge itd. in so jeli po fiziološki poti preiskavati, koliko da je resnice na Liebigovej trditvi. Vsi so v tem edini, da alkohol že v majhni meri v našem telesu nenaravno draži razne organe in vlaknine telesa, in se mora vsled tega prej k strupu kakor pa med živež šteti. Dokaz? Glej ga: Alkohol ne more biti živež, ker takoj po svojem prihodu v naše telo — zgori brez sledu, ne da bi kako moč pri tem razvil, ktera bi se rabila za kako normalno opravilo našega telesa. Naše notranje telo je tako uravnano, da izloči vse tuje izgorke iz sebe, ker jih ne more porabiti, in to deloma skozi kožo, deloma pa skozi pijuča in ledice. Prvi je pôt, drugi je sapa, tretji pa voda. Termometer kaže na našem telesu po zavžitem alkoholu — naj ga pijemo v vinu, pivu ali šnopsu — manj telesne gorkote, kar gré na račun otrpjenih živčnih središč in na mlahavost okrožnih mišic krvnih cev, ki se zdatno razširijo in kri prihaja pod hladnejšo vrhjo kože. Rudeča lica po zavžitem vinu toraj niso drugzega, kakor znamenja nekake mrtvoudnosti in kdor misli, kar tudi telesno res čuti, da mu je bolj gorko po zavžitem alkoholu — ta vara samega sebe.

(Konec prih.)

Telegrami.

Celovec, 20. jul. Vsled neprestanega hujskanja nemških časnikov napadli danes po noči nepoznani lopovi z debelimi kamenji kakor pest stanovanje E i n s p i e l e r j e v o. Soba polna kamenja. Lepa omika!

Gastein, 19. julija. Nemški cesar se je zvečer pripeljal; gosti so priredili cesarju prisrčen vsprejem.

Pariz, 20. julija. Napadnik komisarja v Pagny se imenuje Zangerle; bil je nekedaj v Parizu stoječ nemšk pek, 1880 vsled sodnijske razsodbe iztiran. Zangerle prizna, da se je s tem namenom vrnil v Francijo, da umori ktereakoli uradnika francoske vlade. V ponedeljek je prišel v ministerstvo notranjih zadev, da umori ministra; odpeljali so ga vsled njegovega strastnega govorjenja. Ko pride v Pagny, dal se je predstaviti komisarju in ustrelil nanj z besedami: Vi ste žrtev. Rane komisarjeve niso nevarne.

London, 20. julija. Vlada je sklenila odjenjati v irski zemljiški postavi, da ustreže liberalnim unijonistom.

Tujci.

18. julija.

Fr. **Mattéu**: Rudolf Ammann, inženir, z Dunaja. — Stefan pl. Götz, tovarnar, z Dunaja. — Nitsch, Mandl, Karl, Wautner, Bruner in Urbach, trgovci, z Dunaja. — A. Traub, trgovec, iz Prage. — Hermann Kalkhof, trgovec, iz Štajarskega. — J. Völk, trgovec, iz Grada. — Morie Blau, trgovec, iz Zagreba. — Janez Milohnič, profesor, z soprogo, iz Kopra. — Frane Brežnik, profesor, iz Novega mesta. — Jan. Markolj, profesor, z soprogo, iz Kopra.

Pri **Stonu**: R. Rhamen, uradnik, iz Nemčije. — D. Laubenheimer, trgovec, iz Nemčije. — Karol Nechuta, tovarnar, z Dunaja. — Schlesinger in Heuner, trgovca, z Dunaja. — E. Schollmayer, e. k. uradnik, iz Tirolskega. — R. Fischer, trgovec, iz Nemčije. — Aleksander Engel, trgovec, iz Švice. — Sigm. Löbl, trgovec, iz Ogerskega. — vitez Mariassy, e. k. podpolkovnik, iz Ogerskega. — Dr. Riffer, odvetnik z družino, iz Slavonije. — Hmelak, posestnik, z družino, iz Štajarskega. — Eliza Wudinitza, zasebnica, iz Celoveca. — Matija Medved, posestnik, iz Zagorja. — Albert Soss, zasebnik, iz Kranjskega. — Ant. Lončarič, posestnik, iz Sele. — J. Možina, župnik, iz Starega trga. — A. pl. With, e. k. polkovnik, z

družino, iz Trsta. — Karaňat, Schwarzkopf in Mally, trgovci, iz Trsta. — Dr. A. pl. Baranze, zasebnik, iz Reke. — A. pl. Wachter, stotnik, z soprogo, iz Gorice. — Valt. Kumar, učitelj, iz Gorice. — G. Stipanovich, posestnik, iz Zadra. — Zeleny, e. k. poročnik mornarice, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Anton Achatz, zasebnik, iz Štajarskega. — Janez Kuhnelt, trgovec, iz Nemčije. — Frane Peinikar, e. k. stražnik, iz Št. Jurja.

Pri **Južnem kolodvoru**: P. Stoll, tovarnar, iz Metlike. — Jurij Kuchler, trgovec, iz Trsta.

Pri **Virantu**: Jožef Riss, trgovec, iz Maribora. — A. Stadler, trgovec, iz Beljaka. — Perše, posestnik, iz Černomlja. — Janez Planton, e. k. bilježnik, iz Zatičine. — Ant. Černivo in J. Šile, profesorja, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. jut.	737 08	+24 0	sl. sever	sk. jasno		
19. 2. u. pop.	735 45	+30 8	sr. zap.	"		0 00
9. u. zveč.	735 91	+23 6	sr. jzap.	jasno		

Skoraj jasen in vroč dan, zvečer se je bliskalo. Srednja temperatura 23,1° C., za 6,7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

20. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 50 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " 15 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 " — "
Papirna renta, davka prosta	96 " 65 "
Akcije avstr.-ogerske banke	885 " — "
Kreditne akcije	282 " 50 "
London	126 " 30 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 01 "
Ces. cekini	5 " 97 "
Nemške marke	62 " — "

Tržne cene

dne 20. julija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 98	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4 55	Surovo maslo, "	— 90
Ječmen, "	3 09	Jajce, jedno, "	— 15
Oves, "	2 92	Mleko, liter, "	— 8
Ajda, "	4 00	Goveje meso, kgr., "	— 64
Proso, "	4 55	Telečje, "	— 50
Koruz, "	5 20	Svinjsko, "	— 60
Krompir, "	1 96	Koštrunovo, "	— 36
Leča, "	13 —	Pišanec, "	— 45
Grah, "	13 —	Golob, "	— 17
Pižol, "	12 —	Seno, 100 kgr., "	1 60
Maslo, kgr., "	1 —	Slama, "	1 96
Mast, "	— 66	Drva trda, 4 □ mtr., "	6 30
Špeh svež, "	— 60	" mehka, " "	4 10

Zaradi izvrstne vsebine zelo razširjena in priljubljena je molitvena knjiga

Sveta ura

moliti Jezusa v zakramentu ljubezni božje. Ali obiskovanje presvetega Rešnjega Telesa, in češčenje neomadežene Device Marije za vse dni v mesecu. Poleg sv. Alfonza Marije Ligyrija s pristavkom mnogih drugih molitev in pobožnost spisal

Janez Volčič,

duhoven Ljubljanske škofije.

V natis teh bukev je Ljubljansko škofljestvo dovolilo 4. aprila 1867.

Do sedaj je knjiga izšla v V. izdajah in se dobi po naslednjih cenah: Vezana v usnje 90 kr.; vezana v usnje s zlatim obrezkom 1 gl. 25 kr.; vezana v usnje s zlatim obrezkom in pozlačenimi platnicami 1 gl. 50 kr.

Knjiga se dobiva pri

M. Gerberji v Ljubljani

in v drugih bukvarnah. (2)

Najnovejša slovenska knjiga
za učitelje, učiteljice in prijatelje šole.

Šolske Drobstinice
v petindvajsetletni spomin smrti

A. M. SLOMŠEK-A.
Spisal Fr. Jamšek, (3)

nadučitelj in bivši e. k. okr. šol. nadzor. v Reichenburgu.

Cena brošur. iztisu 1 gl., v platno vez. 1 gl. 20 kr., po pošti 10 kr. več. — Naroči se lahko v vsaki bukvarni ter pri

založniku **J. R. Milicu**,

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.